

Studier i Nordisk

2016-2018

Selskab for Nordisk Filologi
Foredrag og årsberetning

København 2022

Studier i Nordisk 2016-2018

© 2022 by Selskab for Nordisk Filologi, Copenhagen

Trykt hos Campus Print, Søndre Campus, Københavns Universitet

Printed in Denmark 2022

ISBN 978-87-89641-18-8

ISSN 1601-4715

Kopiering fra denne bog kan kun finde sted på institutioner der har indgået aftale med Copy-Dan, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.

Redigeret af Seán D. Vrieland, Anne Mette Hansen, Finn Gredal Jensen, Katarzyna Anna Kapitan, Line Sandst, Rikke Steenholt Olesen, Torben Arboe.

Alle bidrag i årsberetningen er fagfællebedømt.

Sats: SIDE-1, Anne Charlotte Mouret

Det lille billede på bogens forside er hentet fra titelkobberet i Peder Syv: *Nogle betenkninger om det Cimbriske Sprog* (København, 1663), hvor det skal illustrere bogens 4. kapitel: Om det Cimbriske sprogs uddyrkelse i almindelighed.

Selskab for Nordisk Filologi blev stiftet 18.12.1912 og har som formål at fremme studiet af nordisk sprog og litteratur gennem afholdelse af møder og diskussioner.

Selskabet er åbent for alle der interesserer sig for dets formål.

Som medlem modtager man mødeindkaldelser og selskabets årsberetning. Årsberetningen, *Studier i Nordisk*, udsendes hvert tredje år.

Indmeldelse kan ske ved møderne eller ved henvendelse til

Seán D. Vrieland, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab,

Njalsgade 136, DK-2300 København K, e-post:

sean.vrieland@hum.ku.dk.

Kontingentet er 200 kr. (50 kr. for studerende).

Selskabet har Danske Bank-konto 1551 5426448

(SWIFT-code: DABADKKK, IBAN nr. DK06 3000 0005426448).

www.selskabfornordiskfilologi.dk

snf@hum.ku.dk

Indhold

JAKOB POV L HOLCK	
Herlufsholm-samlingen på Syddansk Universitetsbibliotek og forskningspotentiallet – om forskellige fund og fragmenter	5
KRISTA STINNE GREVE RASMUSSEN	
<i>Søren Kierkegaards Skrifter</i> – hvad editionshistorien kan lære os om forskellen på bøger og bytes	41
LARS BRINK	
Den metriske tilpasning	61
LINE SANDST	
Navnet i centrum. Om placeringsdiskurs og forskellen imellem navne i tale og skrift	79
MARGRETHE HEIDEMANN ANDERSEN	
Engelskpåvirkningen af dansk skriftsprog. Nogle hovedresultater fra projektet <i>Yes, det er Coolt.</i> <i>Om påvirkning af dansk fra andre sprog</i>	111
Møder mv. i 2016-2018	127
Love for Selskab for Nordisk Filologi	147
Medlemmer og Bestyrelse	149
Publikationer	151

Engelskpåvirkningen af dansk skriftsprog. Nogle hovedresultater fra projektet *Yes, det er coolt*. *Om påvirkning af dansk fra andre sprog*

MARGRETHE HEIDEMANN ANDERSEN

In this article I describe some of the results of the project "Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk fra andre sprog" ("Yes, it's coolt. On foreign influence on the Danish language"). The project is a continuation of a Nordic research project in which the use of words from foreign languages (mainly English) in Nordic newspapers from 1975 and 2000 was described. One of the most important results from the new research project was that even though we still mainly borrow words from the English language, the amount of English words in Danish has not increased in the period from 2000 till 2016. Another important result is that we borrow more verbs from English than before, e.g. verbs as *facebooke*, *hacke* and *maile* (with a Danish inflectional *e*) which are associated with the internet and to the social media.

Denne artikel indeholder nogle af hovedresultaterne fra projektet *Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk fra andre sprog*. Projektet er blevet udført af videnskabelig medarbejder, ph.d., Philip Diderichsen, seniorforsker, ph.d., Margrethe Heidemann Andersen, seniorforsker Pia Jarvad (projektleder), seniorkonsulent Jørgen Nørby Jensen og seniorforsker Jørgen Schack, der alle er eller har været ansat i Dansk Sprognævn. Derudover har professor Andrzej Szubert fra Adam Mickiewicz Universitetet i Poznań lavet en mindre delundersøgelse.

Artiklen indeholder indledningsvist en kort beskrivelse af det nordiske forskningsprojekt *Moderne importord i sprogene i Norden*, hvis teoretiske og metodiske grundlag har dannet udgangspunkt for det

nuværende projekt. Dernæst følger en beskrivelse af den del af det danske projekt som er fokus for artiklen her, nemlig antallet og arten af moderne importord i 3 forskellige danske aviser.

Moderne importord i sprogene i Norden

I efteråret 2000 påbegyndtes det fællesnordiske forskningsprojekt *Moderne importord i sprogene i Norden* (herefter kaldt MiN-projektet) under ledelse af professor Helge Sandøy fra Bergens Universitet. Projektet var initieret af Nordisk Språkråd (i dag Nordisk Sprogkoordination) og havde i alt 30 medarbejdere fra syv nordiske sprogsamfund, nemlig islandsk, færøsk, norsk, dansk, sverigesvensk, finlandssvensk og finsk (Selback & Sandøy 2007: 9 ff.). Formålet med projektet var bl.a. at undersøge omfanget af importord i nordiske aviser i årene 1975 og 2000. I den danske del af projektet kunne man dokumentere at langt størstedelen af de indlånte ord stammede fra engelsk, og at mængden af engelske lån var næsten tredoblet i den undersøgte periode.

I sommeren 2016 bevilgede Kulturministeriets Forskningsudvalg 648.000 kr. til projektet *Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk ordforråd fra andre sprog* (også kaldet *Moderne importord i Dansk* eller MiD-projektet), der havde til formål at lave en opfølgning af det fællesnordiske projekt. Hovedformålet med MiD-projektet har således været at bringe ny viden om den fremmedsproglige påvirkning som dansk avissprog har været udsat for i perioden fra 2000 til 2016, og på den baggrund at vise om antallet af engelske lån i de undersøgte aviser fortsat er stigende.

Hvad er moderne importord?

I de to projekter undersøges som nævnt hyppigheden af importord til dansk. Med termen *importord* menes der med henvisning til Hansen & Lund (1994: 31 f.) "alle ord som er tekne inn i eit språk frå andre språk, i motsetning til *arveorda*, som er dei me gjerne oppfattar som "opphavlege"" (Selback & Sandøy 2007: 10), fx *foodprocessor*. Dermed

opereres der altså ikke med den traditionelle opdeling mellem låneord og fremmedord, da begge dele bliver opfattet som importord. Fokuset på importord indebærer også at man ikke skelner mellem fuldstændigt tilpassede importord (som *nørd af nerd*), delvist tilpassede importord (som *bookning* af engelsk *booking*) eller fuldstændigt utilpassede importord (som *whistleblower*), idet alle former undersøges i projektet. Den undersøgte periode afgrænses til tiden efter 1945 (jf. Selback & Sandøy 2007: 10), og der medtages direkte lån, betydningslån, pseudolån og hybrider.

Undersøgelsens begrænsninger

I MiD-projektet har vi som nævnt undersøgt antallet af moderne importord i avistekster ud fra en antagelse om at det skriftsprog man finder her, er "normalprosaen i skriftspråka" (Selback & Sandøy 2007: 11), altså sådan som det også antages i MiN-projektet. Imidlertid møder vi jo i vores hverdag mange andre typer skriftsprog (i dag ikke mindst det mere uformelle skriftsprog man finder på de sociale medier), og da tekstarten derudover siges at være den variabel der har størst betydning for antallet af engelske lån (jf. Johansson 2002: 95), kan man argumentere for at avistekster ikke siger hele sandheden om hvordan og i hvilken grad vores skriftsprog er påvirket af andre sprog. Det gør dog ikke denne undersøgelses resultater mindre interessante i og med at der jo er tale om en undersøgelse hvis metode og resultater kan sammenstilles med tidligere undersøgelser, men det har naturligvis betydning for resultaternes generaliserbarhed. Det skal også nævnes at engelskpåvirkning (eller fremmedsprogpåvirkning) også kan måles på andre måder, fx gennem undersøgelser af syntaktisk påvirkning (se fx van Leeuwen 2021). Det falder dog uden for projektets rammer at undersøge andre typer påvirkning end den der er defineret som moderne importord, men det er vigtigt at være opmærksom på at det vi har undersøgt i MiD-projektet, altså er én type påvirkning (moderne importord) i én tekstgenre (avistekster).

Indsamlingen af materiale

Vi har i MiD-projektet excerperet 3 aviser efter de samme kriterier som i MiN-projektet og lagt alle de excerperede importord ind i et excelark. De opstillede kriterier fra MiN-projektet medfører at vi ikke har excerperet navne på udenlandske skuespillere, fodboldspillere, musikere o.l., ligesom vi heller ikke har medtaget navne på udenlandske bands, sportsbegivenheder o.l. Hvis et dansk band, et dansk firma, en dansk begivenhed e.l. har et udenlandsk navn, er dette dog taget med i MiD-projektet. Det gælder navne som *Copenhagen Business School* (der tidligere hed *Handelshøjskolen*) og *Carlsberg Campus*. I modsætning til MiN-projektet har vi også medtaget fraser og ytringer på mere end ét ord (fx *That's all* og *Wir schaffen das*), idet vi mener at også den slags flerordsforbindelser bør inddrages i en undersøgelse af fremmedsproglig påvirkning. I modsætning til MiN-projektet har vi i de excerperede aviser også undersøgt antallet af importord i titlen på de tv- og radioprogrammer der sendes fra danske kanaler (fx *Deadline*). Alle navne, fraser, flerordsytringer og importord fra tv- og radioprogrammer er dog blevet kodet således at de kan fratrækkes når resultaterne af MiN-projektet og MiD-projektet skal sammenlignes.

Importordene er blevet indtastet i et excelark med angivelse af importordets forekomst (fx *airbaggen*), det leksem forekomsten repræsenterer (*airbag*) og ordklassen. Det er også blevet angivet hvilket sprog importordet er lånt fra; listen over mulige långiversprog indeholder bl.a. kilden "internationalismer", dvs. "ord som inneheld element av gresk eller latin, og som har vorte spreidde i mange språk. Ein del av desse orda er komne inn etter 1945, eller dei innehald affiks som har vorte produktive etter dette årstalet" (Selback & Sandøy 2007: 22), fx forleddet *mega-*. Derudover angives det hvor importordet er fundet med angivelse af den excerperede avis' navn og årstal, sektionsnummer, sidetal og spaltenummer foruden en række andre kategorier (jf. Selback & Sandøy 2007: 15).

Moderne importord i danske aviser

I MiN-projektet besluttede man som tidligere nævnt at undersøgelsen af omfanget af importord i skriftsproget skulle tage udgangspunkt i aviser fordi de indeholder

stoff som er henta frå mange ulike emneområde. Slik får me dekt dei fleste felte der det kjem inn importord. Avisene inneheld tekstar som er skrivne i ulike sjangrar og stilarter. Her siktar me til det som er kalla redaksjonell tekst, som me altså brukar som representant for normalprosaen i skriftspråka. Men i tillegg til den redaksjonelle teksten finn me i avisene òg annonsetekstar. Dei kan vera interessante ettersom mange nye ord kan koma inn i samband med presentasjon av nye produkt (Selback & Sandøy 2007:11).

For yderligere at sikre en så stor spredning som muligt med hensyn til udgiversted, målgruppe og stofområde valgte man at importordene skulle hentes fra tre forskellige aviser. Aviserne skulle desuden hentes fra to forskellige år, nemlig 1975 og 2000, for at man kunne dokumentere udviklingen i importordstilvæksten over tid. I Danmark excerperede man aviserne Politiken, Århus Stiftstidende og Ekstra Bladet fra september 1975 og september 2000, i alt 6 aviser (jf. Selback 2007: 67).

I MiD-projektet har vi villet undersøge udviklingen i importordstilvæksten fra år 2000 til 2016. For at kunne sammenligne direkte med MiN-projektet har vi valgt at anvende stort set de samme aviser eller avistyper som man anvendte dengang, nemlig Politiken, Århus Stiftstidende og BT. Fravalget af Ekstra Bladet til fordel for BT er sket fordi Ekstra Bladet indeholder en stor mængde sexannoncer, der bl.a. indeholder mange uetablerede importord, dvs. tilfældige ordannelser som er dannet til lejligheden, og som ikke er en del af det almindelige ordforråd. Derved får ordforrådet i form af de

mange uetablerede importord i de undersøgte sexannoncer en langt større vægt end i det virkelige liv (jf. Jarvad 2007: 83), og resultatet af undersøgelsen blev dermed skævt. For at rette op på denne skævhed blev der i MiN-projektet foretaget yderligere excerperinger, og der blev taget højde for skævhederne i de efterfølgende statistiske analyser. Derved er det muligt at sammenligne resultaterne af vores undersøgelse med MiN-projektet, men for ikke at skulle komplicere vores arbejde unødigt, har vi altså valgt at anvende BT i stedet for Ekstra Bladet. De 3 aviser der er blevet excerperet til MiD-projektet, er alle fra d. 21. november 2016.

Frekvensen af moderne importord

Nedenstående tabel viser antallet af løbende ord i MiN-projektet, i MiD-projektet fratrukket de kategorier der ikke indgår i MiN-projektet (MiD, år 2016), og i MiD-projektet (MiD, år 2016, samlet) når disse kategorier ikke er fratrukket.

	MiN, år 2000	MiD, år 2016, fratrukket krydsord, børsnoteringer m.m.	MiD, år 2016 samlet
Antal løbende ord	202.735	121.420	137.365
Antal importord i løbende tekst	1183	707	1824
Antal forskellige leksemer i hele materialet	809	424	885
Importordsfrekvens	0,58 %	0,58 %	1,33 %
Forholdet mellem importord og leksemer	68,39 %	59,57 %	48,52 %

Tabel 1. Frekvensen af moderne importord i danske avistekster.

Som det fremgår af tabellen, var der blandt ordene fra år 2000-aviserne i MiN-projektet 1183 importord fordelt på 809 leksemer. Importordsfrekvensen er på 0,58 %. Et lekseme kan ifølge Selback (2007: 67 f.) "vera brukt mange gonger og i ulike bøyingsformer", fx repræsenterer forekomsterne *stream*, *streame* og *streamet* alle det samme lekseme, nemlig verbet at *streame*. Hvis et ord forekommer ofte og i forskellige bøjningsformer og dermed er veletableret i sproget, vil det altså være repræsenteret af mange forekomster, men kun ét lekseme. Hvis et ord kun forekommer én gang, vil der være tale om en enkelt forekomst og et enkelt lekseme, hvilket kan pege på at der er tale om et uetableret ord eller en lejlighedsdannelse. Forholdet mellem importordsfrekvens og lemmafrekvens kan dermed bruges til at sige noget om importordenes udbredelse, men det skal nævnes at forskelle i beskrivelsen af hvad der tæller som et lekseme, kan have betydning for den endelig optælling af ordforekomster over for leksemer. Graedler (2007: 161) nævner fx de norske importord *sjappe* ('(liten) butikk, forretning; kneipe, bule'), *shop*, *platesjappe*, *plateshop*, *record shop* og *workshop* og sætter spørgsmålstegn ved om de alle repræsenterer ét lekseme (*shop*) eller flere. Graedler spørger således om *sjappe* og *shop* er forekomster af det samme lekseme (*shop*), og om *plateshop* repræsenterer det samme lekseme – og hvis ja, hvad så med *record shop*? Graedler giver ikke selv nogen løsning på problemet, men i MiN-projektet regnes udtale og betydningsvarianter af samme importord som forskellige leksemer. Det betyder at *sjappe* og *shop*, der adskiller sig fra hinanden i såvel udtale som betydning, ville blive regnet som to forskellige leksemer, og at de islandske ord *jeppi* og *jeep*, der kun adskiller sig fra hinanden i udtale, men ikke i betydning, også regnes for to forskellige leksemer (Graedler *ibid.*). *Plateshop* ville i MiN-projektet (og i MiD-projektet) blive betragtet som en hybrid med leksemet *-shop* som andetled, mens *record shop*, der er indlånt som helhed, ville blive betragtet som et nyt lekseme.

I MiD-projektet er der 707 importord fordelt på 424 leksemer, og

importordsfrekvensen er på 0,58 %, altså samme importordsfrekvens som i MiN-projektet. I det samlede MiD-projekt (dvs. medregnet navne, forbindelser, lån fra svensk og norsk og programoversigter) er der 1824 importord fordelt på 885 leksemer. Importordsfrekvensen er her 1,33 %.

I MiN-projektet konkluderede man at mængden af importord var øget kraftigt fra 1975 til 2000 (Selback 2007: 79), nemlig fra en importordsfrekvens på 0,39 til en importordsfrekvens på 1,17¹, altså en tredobling. Denne kraftige stigning er ikke fortsat i årene fra 2000 til 2016; faktisk er mængden af importord den samme, og vi kan dermed konkludere at der ikke er flere importord i de undersøgte aviser i dag end tidligere. Imidlertid har vi i MiD-projektet som nævnt også undersøgt hvor mange importord der findes i navnestof-fet i de excerperede aviser og i programtitlerne på danske radio- og tv-programmer. Som det fremgår af tallene yderst til højre i tabel 1, er importordsfrekvensen dobbelt så høj (nemlig 1,33 %) i vores projekt hvis vi medregner navne, forbindelser og importord blandt titler på radio- og tv-programmer, end hvis vi ikke inddrager dem. Da man desværre ikke undersøgte engelskpåvirkningen inden for disse kategorier i MiN-projektet, kan vi ikke sige noget om hvorvidt engelskpåvirkningen her er steget eller faldet i de forløbne år. Det vi kan sige noget om, er at der i dag optræder relativt mange engelske lån i navne, forbindelser og programoversigter i forhold til det generelle ordforråd i avismaterialet.

Moderne importord efter eksportørsprog

Et af hovedformålene med MiD-projektet var at undersøge om den fremmedsproglige påvirkning af dansk avissprog stadigvæk primært

---

1. Når vi i vores projekt ikke kommer frem til den samme importordsfrekvens for MiN-projektet, skyldes det vi at har rensset basen for en del ord der viste sig at være ældre end 1945, hvilket altså giver en noget lavere importordsfrekvens på 0,58.

	MiN-2000, forekomster	MiN-2000, leksemer	MiD-2016 forekomster	MiD-2016 leksemer
Engelsk	88,8 %	90,1 %	84,0 %	84,4 %
Internationalismer	7,3 %	4,8 %	9,2 %	9,4 %
Spansk	1,0 %	1,4 %	0 %	0 %
Tysk	1,0 %	1,4 %	3,5 %	2,6 %
Fransk	0,6 %	0,6 %	1,0 %	1,2 %
Japansk	0,4 %	0,5 %	1,4 %	0,9 %
Andet	0,9 %	1,2 %	0,8 %	1,4 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabel 2. Importord efter eksportørsprog.

kommer fra engelsk, sådan som det blev dokumenteret i MiN-projektet (jf. Selback 2007: 69 ff.), eller om der i dag er andre fremmedsprog der gør engelsk rangen stridig. I tabel 2 ses hvilke sprog vi indlånede flest importord fra i år 2000 og i 2016 i de 3 aviser.

Det fremgår af tabel 2 at det primære långiversprog i år 2000 såvel som i år 2016 er engelsk, efterfulgt af internationalismer og tysk. Mængden af engelske importord er dog faldet en anelse, nemlig fra 88,8 % i 2000 til 84,0 % i 2016.

Antallet af internationalismer var i år 2000 på 7,3 %, mens antallet af leksemer var noget lavere, nemlig 4,8 %. Det skyldes først og fremmest at importordet *euro(-)* dengang udgjorde en stor del af internationalismerne (jf. Selback 2007: 70) fordi der i år 2000 var folkeafstemning om indførelsen af euroen i Danmark. Det påvirker lemmaprocenten negativt idet det samme leksem har mange forekomster. I år 2016 er der lidt flere internationalismer end i år 2000, nemlig 9,2 % forekomster og 9,4 % leksemer. Disse internationalismer består bl.a. af en række især græske importord der optræder i forskellige annoncer om bl.a. naturmedicin i BT og Århus Stiftstidende, fx ordene *tryptofan* og

melotin. Derudover kan også nævnes forleddene *mega-* og *multi-* der forekommer i ord som *megainteressant* og *multietnisk*. Sådanne forled er her klassificeret som internationalismer efter de retningslinjer der er beskrevet i Selback og Sandøy (2007: 22), men det skal nævnes at disse præfikser formentlig er indlånt via engelsk og derfor også godt kunne have været kategoriseret som engelske lån (se også Graedler 2012: 96f. for en lignende diskussion af ord som *global* og *hyper-*). Når vi her har valgt at opliste internationalismer som en selvstændig kategori, er det af hensyn til sammenligneligheden med MiN-projektet.

I MiD-projektet konkluderes det at de gamle kultursprog tysk og fransk ikke længere er "så vigtige leverandører av språkstoff til dansk som dei tidlegare har vore" (Selback 2007: 70). Det er en udvikling som bekræftes i MiD-projektet, hvor antallet af importord fra disse sprog er meget begrænset. Selvom andelen af tyske importord er steget en anelse fra 1 % i 2000 til 3,5 % i 2016, viser en undersøgelse af forekomsterne at det især er ordet *implantat* der påvirker antallet af tyske importord. *Implantat* optræder således så mange gange i en enkelt artikel i Århus Stiftstidende om knoglekræft at dette ord alene står for over halvdelen (56 %) af samtlige tyske importord i MiD-projektet. Dette afspejles også i den kendsgerning at antallet af leksemer her er noget lavere end antallet af ordforekomster, nemlig 2,6 %.

Moderne importord i dansk efter ordklasse

I tabel 3 kan man se hvordan importordene fordeler sig efter de forskellige ordklasser i de to projekter.

Som det fremgår af tabellen, er det i år 2000 såvel som i år 2016 først og fremmest substantiver som vi indlåner, om end antallet er faldet en smule fra 88,1 % i 2000 til 82,3 % i 2016. At substantiverne (stadig) indtager en klar førsteplads, er som forventet i forhold til resultaterne af MiN-projektet (Selback 2007), hvor substantiverne udgør mel-

	MiN 2000, forekomster	MiN 2000, leksemer	MiD 2016, forekomster	MiD 2016, leksemer
Substantiv	88,1 %	88,3 %	82,3 %	82,3 %
Verbum	3,2 %	3,2 %	9,3 %	8,0 %
Adjektiv	8,4 %	8,0 %	6,8 %	7,5 %
Udråb, etordsytring	0 %	0 %	1,6 %	2,1 %
Adverbium	0,3 %	0,5 %	0 %	0 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabel 3. Importord efter ordklasse.

lem 87,5 % og 94,3 % af importordene i de nordiske sprog (Sandøy 2014: 232). Til gengæld kan det overraske at vi i dag indlåner langt flere verber end tidligere, ikke mindst i betragtning af at verberne i MiN-projektet kun udgjorde mellem 0,4 % og 3,8 % af importordene i samtlige af de nordiske sprog (Sandøy 2014: 232). I MiD-projektet udgør verberne 9,3 % af importordene i dag mod 3,2 % i år 2000, mens lemmaprocenten for 2016 er på 8,0 % mod 3,2 % i 2000. Med andre ord bruger vi tilsyneladende langt flere importerede verber i dag end tidligere i de undersøgte aviser – og dem vi bruger, bruger vi hyppigt. I MiN-projektet optræder der verber som *briefe*, *date*, *matche*, *rappe* og *surfe*. I MiD-projektet finder vi dels verber som *booke*, *headhunte*, *hitte*, *pendle*, *shoppe*, *skanne*, *spinne* og *sponsere*, dels verber der stammer fra internettet og de sociale medier, fx *blogge*, *chatte*, *facebooke*, *hacke*, *maile*, *printe*, *skype*, *stream* og *tweete*. I MiN-projektet er der kun to verber der relaterer sig direkte til internettet og de sociale medier, nemlig *chatte* og *printe*. Selvom det skal nævnes at en række af de sidstnævnte verber fra MiD-projektet stammer fra en klumme om unges sprog af professor Jørn Lund, findes alle de nævnte verber (bortset fra *facebooke*) i Retskrivningsordbogen (www.dsn.dk), hvilket peger på at der ikke blot er tale om tilfældige, ikkeetablerede ord. Dermed viser MiD-projektet altså at andelen af engelske verber i dag

i det undersøgte materiale udgør en langt større del af importordene end tidligere, og at de engelsksprogede sociale medier spiller en ikke ubetydelig rolle i denne sproglige påvirkning.

Antallet af adjektiver er faldet en anelse fra 8,4 % i MiN-projektet til 6,8 % i MiD-projektet. Det kan skyldes at der i sexannoncerne fra Ekstra Bladet optræder mange engelske adjektiver i eksempler som "kanonsexet storbarmet blondine" og "hotteste sexbombe". I MiN-projektet er næsten alle adjektiverne (94,5 %) af engelsk oprindelse. I MiD-projektet er 70,8 % af adjektiverne engelske, mens 22,9 % er internationalismer. Dette relativt høje antal internationalismer skyldes især adjektivsammensætninger med præfikserne *multi-* og *mega-*. Det skal dog understreges at der i begge undersøgelser er tale om relativt få adjektiver; der er i alt 99 adjektiver i MiN-projektet og 48 i MiD-projektet, hvoraf der altså er 34 der er af engelsk oprindelse, og 11 der er internationalismer.

Antallet af udråb og etordsytringer (dvs. interjektioner) er i de to undersøgelser steget fra 0 % til 2,1 %. Disse interjektioner (fx *lol*, *omg* og *fuck*) stammer dog også primært fra Jørn Lunds klumme, og tallet er derfor ikke udtryk for at engelske interjektioner har bredt sig til avissproget siden MiN-projektet fandt sted. Dette ville da også have været et ret overraskende resultat i betragtning af at interjektioner primært findes i talesproget og i det skriftsprog der anvendes i de nye medier (jf. Hougaard 2012), og altså ikke i avissprog.

Konklusion

Projektet *Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk fra andre sprog* har vist at den kraftige stigning i antallet af importord som man kunne dokumentere i danske aviser for perioden 2000 til 2016, ikke er fortsat i perioden fra 2000 til 2016. Derimod er antallet af importord i de undersøgte aviser stagneret på en relativt lille importordsfrekvens på 0,58 %. At dette resultat ikke stemmer overens med den fornemmelse som relativt mange sprogbrugere har af at dansk trues af engelsk,

kan hænge sammen med at undersøgelsen her kun viser mængden af importord (eller engelske lån, om man vil) i én skriftsproggenre. Andre skriftsproggenrer – eller talesprog – ville formentlig give et andet resultat.

Selvom vi tilsyneladende ikke indlåner flere importord i dag end vi gjorde i år 2000 i de undersøgte aviser, viser undersøgelsen også at de importord vi bruger, bruger vi flere gange. Der er altså i dag færre lejlighedsdannelse bag de excerperede importord end tidligere, og det peger på at de engelske importord er blevet en mere permanent del af ordforrådet i danske aviser. Undersøgelsen har også vist at det stadigvæk er det engelske sprog der indlåner flest importord til dansk, mens gamle kultursprog som fransk, spansk og tysk ikke påvirker dansk sprog i nævneværdig grad i aviserne.

Et af de mest overraskende resultater af undersøgelsen er at mængden af engelske verber er steget markant siden 2000 fra en importordsfrekvens på 3,2 % til 9,3 %. Det hænger bl.a. sammen med at vi indlåner en del engelske verber fra internettet og de sociale medier, fx *maile*, *hacke*, *facebooke* og *skype*. Selvom man kan diskutere om en del af disse verber (fx *facebooke* og *skype* som afledninger til *Facebook* og *Skype*) er dannet herhjemme, er der næppe tvivl om at især de sociale medier har indlånt en del engelske verber til os. Om det samme er tilfældet i de øvrige nordiske sprog, ved vi ikke endnu, men det er klart at det ville være interessant at få det undersøgt.

Litteratur

- Graedler, Anne-Line (2007) MIN-prosjektet jamført med tidligere studier. I Bente Selback & Helge Sandøy (red.) *Fire dagar i nordiske aviser. Ei jamføring av påverknaden i ordforrådet i sju språksamfunn*: 157-172. Moderne Importord i Språka i Norden 3. Oslo: Novus.
- Graedler, Anne-Line (2012) The collection of Anglicisms. Methodological issues in connection with impact studies in Norway. I Cristiano Furiassi m.fl. (Eds.) *The Anglicization of European Lexis*: 91-109. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Hansen, Erik & Jørn Lund (1994) *Kulturens gesandter. Fremmedordene i dansk*. København: Munksgaard.
- Hougaard, Tina Thode (2012) Hmmm ... interjektioner på Facebook. *MUDS* 14: 167-184.
- Jarvad, Pia (2007) Afløsningsord i dansk. I Gudrun Kvaran (red.) *Udenlandske eller hjemlige ord? En undersøgelse af sprogene i Norden*: 77-104. Oslo: Novus.
- Johansson, Stig (2002) Review article: English influence on the Scandinavian languages. *Nordic Journal of English Studies* 1(1): 89-106.
- van Leeuwen, Niels (2021) Fire måder hvorpå engelsk har præget dansk grammatik. *Nyt fra Sprognævnet* 2021(2). <<https://dsn.dk/nyt-fra-sproгнаevnet/maj-2021/fire-maader-hvorpaa-engelsk-har-praeket-dansk-grammatik/>> (8. september 2021).
- Lund, Jørn (2016) OMG, jeg photobombede lige en grineren klaphat med mandeknold, lol. *Politiken* 21. november 2016.
- Sandøy, Helge (2014) Linguistic globalization: Experiences from the Nordic Laboratory. I Eline Zenner & Gitte Kristiansen (red.) *New Perspectives on Lexical Borrowing. Onomasiological, Methodological and Phraseological Innovations*: 225-249. Berlin & Boston: De Gruyter Mouton.
- Selback, Bente & Helge Sandøy (2007) Avissspråk og importord. I Bente Selback & Helge Sandøy (red.) *Fire dagar i nordiske aviser*.

Ei jamføring av påverknaden i ordforrådet i sju språksamfunn: 9-24.
Oslo: Novus.

Selback, Bente (2007): Dansk. I Bente Selback & Helge Sandøy (red.)
*Fire dagar i nordiske aviser. Ei jamføring av påverknaden i ordforrådet
i sju språksamfunn: 67-85.* Oslo: Novus.